

EEN MONUMENT VOOR DE SINGELGRACHT

Opvallend is het niet. Het lijkt een wat groot uitgevallen pijler van de brug tussen de Herengracht en de Bezuidenhoutseweg, tegenover de Oranjevuitensingel. Menig Hagenaar is er langsgelopen zonder het op te merken. Wie beter kijkt ziet een aantal figuren, zowel heren met hoeden als mannen met petten. Eronder staat een tekst: 1613 - door burgers daad op Maurits raad, deez cingel ontstaat - 1619.

Singelgrachtmonument (foto Elsbeth van Hijckama Vlieg)

Het monument is dus gewijd aan de aanleg van de Haagse singelgracht. Het staat er sinds 1932 en is gemaakt door de beeldhouwer Joop van Lunteren. Als materiaal heeft hij tufsteen gebruikt, een poreuze steensoort, gemakkelijk te bewerken voor de beeldhouwer, maar ook ontvankelijk voor rondvliegende zaaadjes. Af en toe groeit er een plantje op het monument.

Betere bescherming

Den Haag had geen stadsrechten en dus ook geen stadsmuur. Na hun verlies bij het beleg van Leiden hadden de Spaanse troepen zich in 1574 afgereageerd in het onbeschermd Den Haag. Het dorp werd geplunderd en verwoest om vervolgens weer schitterend opgebouwd te worden, maar nog altijd zonder enige bescherming. Het twaalfjarig bestand (1609–1621) was een adempauze in de strijd tussen Nederland en Spanje. Prins Maurits wilde Den Haag beter beschermd hebben voordat de oorlog weer verder ging. Vestingwerken met brede aardenwallen en diepe grachten vond men te duur.

Het werd een singelgracht met ophaalbruggen. Eenmaal zijn vanwege een dreigende aanval de bruggen opgehaald. Dat was in het rampjaar 1672, nu 350 jaar geleden. Verder was de singel vooral nuttig om bedelaars en dieven buiten de stad te houden. Veel Haagse grachten zijn in de 19^e en 20^e eeuw gedempt, maar de singelgracht is behouden gebleven en wordt nu steeds meer bevaren door boten en bootjes met Hagenaars en toeristen.

In het begin van de 20^e eeuw gingen bouwkunst en beeldhouwkunst vaak hand in hand bij het ontwerpen van grote gebouwen, zoals de Bijenkorf in Den Haag.

De steenbeeldhouwkunst leefde weer op. Joop van Lunteren (1882–1958) was onderdeel van deze beweging. Het olifantje aan de gevel van het vroegere Esso-gebouw en de twee kinderfiguren bij de Conradbrug zijn ook van zijn hand.

Jacob Bijl